Müasir əqli mülkiyyət ekosisteminin inkişafı: milli əqli mülkiyyət ofislərinin təkamülü və mütəxəssislərin hazırlanması

Ümumdünya Əqli Mülkiyyət Təşkilatının (ÜƏMT) Baş direktorunun müavini Hasan Kleybin başçılıq etdiyi nümayəndə heyəti Azərbaycanda səfərdədir.

AZƏRTAC xəbər verir ki, səfər çərçivəsində iyunun 24-də "Müasir əqli mülkiyyət ekosisteminin inkişafı: milli əqli mülkiyyət ofislərinin təkamülü və mütəxəssislərin hazırlanması" mövzusunda "dəyirmi masa" keçirilib.

Tədbirdə çıxış edən Əqli Mülkiyyət Agentliyinin İdarə Heyətinin sədri Kamran İmanov bildirib ki, bu səfərin məqsədi Azərbaycan Respublikası Prezidentinin uğurla həyata keçirdiyi institusional islahatlar çərçivəsində Əqli Mülkiyyət Agentliyinin müasir çağırışlara uyğun formalaşması, idarəçilik təcrübəsinə dair məlumatların əldə edilməsi, əqli mülkiyyət ekosistemi ilə bağlı ölkəmizdə görülən işlərlə, o cümlədən agentliyin təşəbbüsü və dəstəyi ilə Azərbaycan universitetlərində əqli mülkiyyət ixtisası üzrə kadrların hazırlanması prosesi ilə tanış olmaq, ÜƏMT ilə Azərbaycan arasında əməkdaşlığın daha da genişləndirilməsi, habelə işğaldan azad edilmiş ərazilərimizə aid olan coğrafi göstəricilərin qeydiyyatı, onların beynəlxalq miqyasda tanınmasına dəstək göstərilməsidir.

Kamran İmanov diqqətə çatdırıb ki, Azərbaycan Prezidentinin bütün sahələrdə həyata keçirdiyi islahatların ideologiyasının əsasını yaradıcı sahibkarlıq, investisiyalar və rəqabət bazarları ilə yanaşı, intellektual mülkiyyətin inkişafında innovasiyalara dəstək göstərilməsi təşkil edir. Təbiidir ki, burada fənlərarası yanaşmadan söhbət gedir. Həmin yanaşma intellektual mülkiyyət kateqoriyası anlayışının yenidən dərk və təsbit edilməsini, iqtisadiyyat, sosiologiya və hüququn qarşılıqlı əlaqələri kimi öyrənilməsini nəzərdə tutur.

Azərbaycanın dövlət başçısı tərəfindən təsdiq olunmuş "Azərbaycan 2030: sosial-iqtisadi inkişafa dair Milli Prioritetlər", Azərbaycan Respublikasının 2022-2026-cı illərdə sosial-iqtisadi inkişaf strategiyası ilə bağlı inkişaf planı göstərilən məqsədlərə xidmət edərək, bilavasitə əqli mülkiyyətə innovasiyaların milli ekosistemini formalaşdıran hərəkətverici qüvvə kimi yanaşmağı tələb edir.

Əqli mülkiyyətin müasir rolu - innovasiya prosesinin bütün həlqələrinə, o cümlədən müvafiq mədəniyyətin aşılanmasından və yaradıcılığın dəstəklənməsindən, əqli mülkiyyətin qorunmasından və kommersiyalaşdırılmasının təşviqinədək, qorunma sənədlərinin iqtisadi və sosial təsirinin, bir sözlə, innovasiya prosesinin bütün mərhələlərinə xidmət göstərməkdir.

Hüquq, iqtisadiyyat və sosiologiyanı birləşdirən vasitə kimi əqli mülkiyyətin genişləndirilmiş funksiyaları əsas aktorların: yaradıcı institutların-cəmiyyətin qarşılıqlı əlaqəsində özünü büruzə verir.

Agentlikdə göstərilən bütün xidmətlər aşağıdakı parametrlər üzrə təhlil edilir:

- birincisi, daxili transaksiya xərclərinin azaldılması və "North Coase" neoinstitualizminə uyğun olaraq adaptiv səmərəliliyin ölçüsü;
- ikincisi, işin şəffaflığının transparentliyinin təmin edilməsi və subyektivliyin aradan qaldırılması.

Praktikada bu, sistemin təkamülünün çağırışlarına adekvat cavab verməyə, yaranan transaksiyaları təhlil etməyə, idarəetmə qərarlarının səmərəliliyini artırmaq üçün hazırlanmış metodoloji qayda və alqoritmləri tətbiq etməyə imkan verir.

Rəqəmsal platforma PƏNAH patentlərin və əmtəə nişanlarının müştəriləri (müraciət edənlər) arasında "bir pəncərə" prinsipi əsasında təmassız əlaqə və istənilən mənbədən sistemə məhdudiyyətsiz çıxış imkanı yaratmağa xidmət edir.

Qorunma sənədlərinin verilməsi və ekspertiza funksiyalarına gəldikdə, agentlik öz fəaliyyətini xidmətlərin səmərəliliyini artırmaq, o cümlədən iddiaçıların ixtiraçılıq və patent aktivliyini gücləndirmək, ərizələrə baxılma müddətini azaltmaq, müraciət prosedurunu sadələşdirməklə həyata keçirilir, bürokratik maneələrin aradan qaldırılmasına metodiki kömək göstərilir.

Yaxın gələcəkdə həllini gözləyən məsələlərdən biri - ərizəçinin və Patent Mərkəzinin iddia sənədlərinin qəbulundan elektron qorunma sənədin verilməsi daxil olmaqla, vahid rəqəmli məkanda çalışmasıdır, belə ki, agentliyin bu sahədə 24/7 rejiminə keçməsidir. Bununla yanaşı, servislərin genişlənməsi nəticəsində patentin baxılması və verilməsi müddətinin 6 aya çatdırılmasıdır.

Tədbirdə çıxış edən ÜƏMT-nin Baş direktorunun müavini Hasan Kleyb bildirib ki, səfərinin məqsədi təmsil etdiyi təşkilat ilə Azərbaycan arasında əməkdaşlığı daha da gücləndirməkdir. Azərbaycana ilk dəfə gəldiyini deyən Hasan Kleyb Əqli Mülkiyyət Agentliyinin fəaliyyətini yüksək qiymətləndirib.

"Ümumdünya Əqli Mülkiyyət Təşkilatı dünya ölkələri üzrə 204 qurum arasında bu sahədə ən nümunəvi idarəçilik modellərini toplayaraq onları digər ölkələrə çatdırmaq üçün təlimatlar hazırlayıb. On beş ölkə seçilib. Seçilən ölkələr sırasında Azərbaycan da yer alıb", - deyə Hasan Kleyb vurğulayıb.

Tədbirdə elm və təhsil naziri Emin Əmrullayev, Bakı Ali Neft Məktəbinin rektoru Elmar Qasımov, Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universitetinin rektoru Gülçöhrə Məmmədova, Bakı Dövlət Universitetinin rektoru Elçin Babayev, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Dövlət İdarəçiliyi Akademiyasının rektoru Urxan Ələkbərov, Kiçik və Orta Biznesin İnkişafı Agentliyinin İdarə Heyətinin sədri Orxan Məmmədov və başqaları çıxış ediblər. Çıxışlarda "dəyirmi masa"nın mövzusunun aktual olduğu bildirilib və Əqli Mülkiyyət Agentliyinin fəaliyyəti yüksək qiymətləndirilib.

"Dəyirmi masa"da Kamran İmanovun "Müasir əqli mülkiyyət ekosisteminin inkişafı: milli əqli mülkiyyət ofislərinin təkamülü və mütəxəssislərin hazırlanması" mövzusunda məruzəsi dinlənilib. Daha sonra mövzu ətrafında müzakirələr aparılıb.

Qeyd edək ki, iyunun 25-də ÜƏMT-nin mütəxəssisləri tərəfindən "Coğrafi göstəricilər" layihəsinin təqdimatı keçiriləcək.

Azərbaycan.- 2023.- 25 iyun.- S.3.